

GEDRAGSKLINIEK INFO

Gedragskliniek voor Dieren

**Baby en
huisdier**

Inhoud

Baby en huisdier Hoe zorg je dat het goed gaat?	4
Tips om je woonomgeving voor je huisdier goed aan te passen.	5
Tips om je huisdier te laten wennen aan de komst van een kindje.	8
Al het jonge grut tegelijk. Een goed idee?	11
Eerst een kat of hond om te kijken of je klaar bent voor kinderen. Een goed idee?	12
Waarom is de socialisatiefase zo belangrijk?	14
En als het kind er is?	15
Help! Het gaat niet!	16

Baby en huisdier

Hoe zorg je dat het goed gaat?

Harde huilgeluiden, andere geuren en soms ook ineens veel minder aandacht. Vaak denken we er niet over na wat voor effect de komst van een kindje op een huisdier heeft. Ook dieren moeten wennen als de omgeving ingrijpend verandert. Net zoals mensen verschillen, reageren ook dieren individueel op een nieuwe situatie. Dit kan van invloed zijn op de veiligheid van je kindje, maar ook op die van je huisdier. Juist omdat gedrag zich moeilijk laat voorspellen, is het belangrijk om je huisdier voor te bereiden. Door je huisdier te trainen of te laten wennen, vergroot je de kans dat je huisdier goed reageert op de komst van je kindje.

Dieren zitten vaak helemaal niet te wachten op gezinsuitbreiding. Sommige dieren vinden kinderen beangstigend of stressvol. Honden en katten zien, ruiken en horen anders, dus geluiden, geuren en onverwachte bewegingen kunnen een dier onrustig maken. Daarnaast zijn er de veranderingen in hun leefomgeving: staat er bijvoorbeeld ineens een box in de kamer, wordt er bijvoorbeeld een ruimte ingericht als kinderkamer of is er tijdelijk minder aandacht voor het dier rondom de komst van een kindje.

Dat dingen anders zullen zijn, is een gegeven, maar wel kun je je huisdier zo goed mogelijk voorbereiden en begeleiden bij de veranderingen. Zo kun je vooraf bepaalde dingen oefenen, bijvoorbeeld dat je kat niet in de kinderkamer mag komen, of het naast de kinderwagen meelopen van je hond. Daarmee maak je het zowel jezelf als het dier makkelijker voor als het kindje er eenmaal is. In deze nieuwsbrief geven we informatie om goed voorbereid te zijn. We geven tips over aanpassingen in je woonomgeving en leggen uit hoe je je huisdier van tevoren kunt laten wennen aan de nieuwe situatie. ●

Tips om je woonomgeving voor je huisdier goed aan te passen

Met de komst van een kindje, verandert er veel voor het dier. Belangrijk is dat ook je huisdier zijn thuis heeft en zich veilig voelt. Door al vóór de komst van een kindje aanpassingen te doen, zorg je dat je kat of hond minder leuke veranderingen niet aan het kind koppelt en daardoor het kind minder leuk gaat vinden. Bovendien kun je van tevoren zien of je huisdier tijd nodig heeft om hieraan te wennen. Deze vier tips zorgen voor een veiligere woonomgeving voor én het kind én je huisdier.

TIP 1. ZORG VOOR EEN VEILIGE PLEK VOOR HET KIND

Het is aan te raden om de ruimte waar je kindje slaapt, verschoond wordt en (later) speelt, afgesloten te houden van je huisdier. Het lijkt leuk om de kat in de wieg te laten slapen of de hond op het kleedje voor de wieg te laten liggen; uit de praktijk blijkt dat het voor kinderen veiliger is als dieren niet in deze ruimte komen. Je zou ook niet de eerste zijn die over de hond struikelt met een baby in de arm. Veel katten vinden de ligplekken voor het kind heerlijk, maar het geluid van een huilend kind niet. Dit kan tot stress leiden bij het dier en zelfs tot agressie richting jouw kindje. Los daarvan is het verstandig om met het oog op overdracht van ziektes en het mogelijk ontstaan van allergieën, de slaapruijmtte vrij te houden van dieren. Als een huisdier al ver voor de komst van een kindje niet meer in die ruimte mag, verklein je zijn interesse in die ruimte en 'verliest' het dier niet iets, als met de komst van een kind de ruimte ineens niet meer toegankelijk is.

TIP 2. ZORG VOOR EEN VEILIGE PLEK VOOR JE HUISDIER

Net zo goed als de veiligheid en welzijn van je kindje belangrijk is, geldt dat ook voor je

huisdier. Je hond of kat moet de mogelijkheid hebben om zich terug te kunnen trekken. Niet alleen verandert er qua sfeer, geluiden, geuren en aandacht veel, in het begin is er ook kraamzorg en/of visitie. Zelfs voor dieren die dat prima aankunnen, is het belangrijk dat ze zich veilig kunnen terugtrekken. Bijvoorbeeld om zich ongestoord te kunnen wassen, eten en slapen. Zeker als een kindje gaat kruipen, wordt het moeilijker voor het dier om aan grijpgrage handen te ontkomen. Door vooraf in huis een mooie plek te zoeken en die zo af te bakenen dat het dier erin kan, maar anderen (kinderen en onbekenden) het dier niet snel kunnen storen, creëer je een veilige plek voor je huisdier. Ook heb je dan de tijd om te merken of dit een goede plek is voor je huisdier. Als je merkt dat je huisdier duidelijk niet op de gekozen plek wil zijn, heb je nog tijd om een andere veilige plek voor je dier te creëren. Voor een kat is een hoge plek fijn. Het liefst een goed bereikbare plek met hoog overzicht en twee manieren om erop en er vanaf te klimmen. Voor een hond is een afgeschermd ligplek fijn, maar wel een die in de buurt is van zijn favoriete persoon of personen.

TIP 3. ZORG VOOR EEN 'PARKEERPLEK'
Los van rustig slapen, is het voor een dier fijn

een plek te hebben waar het kan ontspannen zonder kind-contact. Zeker voor piekmomenten rondom het koken bijvoorbeeld, is het als volwassene lastig om op én het kind én je huisdier te moeten letten. Het is voor zowel je kindje als je huisdier veiliger, rustiger en duidelijker het dier dan op een 'parkeerplek' te hebben. Denk bijvoorbeeld voor een hond aan een plek achter een kinderhekje waar het kind niet bij kan en ook nooit komt. Als je hond vooraf went op bepaalde tijden en voor een bepaalde duur daar te kunnen ontspannen, heb je later veel plezier van zo'n parkeerplek. Voor katten werken kinderhekjes niet omdat ze eroverheen springen of zichzelf erdoor wurmen (tip: kijk bij de aanschaf van een hekje of je huisdier niet klem kan komen te zitten). Voor katten die rustig zijn, kan een hoge plek in de kamer een parkeerplek worden. Je kunt de kat leren daar op bepaalde tijden te zijn door het dier daar te belonen met af en toe een kattensnoepje. Energiekere katten, kun je beter leren om op bepaalde tijden in een afgesloten kamer te zijn. Zorg dat ze op die momenten in die kamer iets leuks en nieuws te doen hebben, een kattenvoerpuzzel, of ander activiteitsspeeltje bijvoorbeeld.

Voor baby's is de box een veilige plek als je even niet op je kindje kunt letten. Zorg er dan wel voor dat je huisdier niet bij die box kan komen als je er geen zicht op kunt houden.

TIP 4. HAAL BELANGRIJKE 'BRONNEN' VOOR HET DIER WEG UIT PLEKKEN WAAR HET KIND BIJ KAN

Net als mensen hechten dieren zich aan bepaalde 'bronnen'. Een belangrijke bron is bijvoorbeeld een fijne ligplek, een favoriet speeltje of knaagmateriaal. Ook bij de kat kan het gaan om fijne ligplekken, soms om een voerplek of speeltjes, maar ook om de kattenbak. Een andere belangrijke bron voor huisdieren is de voerplek. Bedenk al voor de komst van een kind, waar je deze 'bronnen' zo kan plaatsen en laten, dat je kindje er niet bij kan. Het komt nog wel eens voor dat dieren hun 'bronnen' willen verdedigen en daarbij agressie inzetten. Veel dieren geven daarvoor al waarschuwingen af, maar jonge kinderen kunnen die meestal niet herkennen en dus daar al helemaal niet goed op reageren. Maar ook dieren die geen agressie inzetten, hebben eigen bronnen nodig. Zo kan een angstige kat die de weg naar de kattenbak geblokkeerd ziet, op andere plekken gaan plassen. Door vooraf te bedenken waar je alles slim kunt plaatsen, kan het dier vast wennen en voorkom je acuut risicovolle of vervelende situaties later. ●

Tips om je huisdier te laten wennen aan de komst van een kindje

Naast de aanpassingen in de omgeving, kun je ook vooraf al oefenen met nieuwe routines en gedragingen die straks voor je huisdier van belang zijn. Je voorkomt ermee dat minder leuke routines gekoppeld worden aan het kind, waardoor het kind onbedoeld een voorspeller wordt van vervelende dingen.

Het gebeurt namelijk vrij vaak dat een dier eerst heel veel aandacht krijgt, maar na de komst van een kindje in een sociaal gat valt: ineens is er geen of veel minder tijd en aandacht meer voor het dier. Dat is voor veel dieren een heel groot contrast. Tegelijk is dieren laten wennen aan een nieuwe situatie heel tijdrovend. Trainen is stapsgewijs oefenen en juist daarom is het belangrijk om daar op tijd mee te beginnen. Hieronder vind je belangrijke punten waaraan je je huisdier alvast kunt laten wennen.

START 2 TOT 4 MAANDEN VAN TEVOREN MET HET OEFENEN VAN VERANDERINGEN IN DE DAGELIJKSE ROUTINE

- Verander wandeltijden van de hond en speelmomenten met de kat als deze te verwachten zijn. Breng ook de speel- en wandeltijden terug als je verwacht daar minder tijd voor te hebben. Let er wel op dat bijvoorbeeld honden genoeg tijd krijgen om aan hun behoeften te voldoen. Schakel bijvoorbeeld familie of burens in om met de hond te gaan wandelen, of zoek een uitlaatservice.
- Verander of maak voertijden van de hond of kat minder vast. Misschien is een automatische voerbak een optie. Of kijk waar voeren uit een voerbak vervangen kan worden voor zelf eten zoeken doordat

ze het bijvoorbeeld uit voerspijlen moeten halen.

- Als je gebruik gaat maken van een uitlaatservice, laat de hond hier dan ruim van te voren aan wennen.
- Inplannen van een middagdutje als het om de geboorte van een kind gaat. Dat kan door weg te zijn uit de woonkamer, maar ook door op de bank te liggen en geen aandacht te hebben voor je huisdier.
- Sta enkele keren in de nacht op en leer je hond om rustig te blijven liggen en/of om niet te reageren. Katten kun je op dat moment het beste geen aandacht geven, omdat ze anders mogelijk verwachten dat er 's nachts wat leuks te beleven is.

OEFEN STAPSGEWIJS 'NIEUWE AFSPRAKEN EN GEWOONTES'

- Ga wandelen met de kinderkar en leer de hond ontspannen mee te lopen naast de kinderkar. Het is daarbij slim om je hond te laten lopen aan de kant van de kinderkar waar het verkeer niet rijdt.
- Laat je huisdier niet meer op bepaalde plekken liggen. Zorg er dan wel eerst voor dat de alternatieve ligplek aantrekkelijk is en beloon het dier op die plek met aandacht of bijvoorbeeld iets lekkers. Als het maar met rust gepaard gaat en fijn is voor het dier. Voorkom daarnaast dat het

dier op ongewenste plekken gaat liggen als je erbij bent en maak de plek op veilige wijze ontoegankelijk voor het dier als je er niet bent.

- Laat je hond wennen aan wat de nieuwe plek in de auto of op de fiets wordt.
- Leer je dier niet te komen aan de kinderwagen, MaxiCosi, een box, een kinderbed, een speelkleed, etc. Door deze spullen bijtijds al in huis te hebben, kan je huisdier al aan die 'geen toegang'-plekken wennen.
- Laat je huisdier ook wennen aan de aanwezigheid van kinderspeelgoed die niet voor het dier is. Kies waar mogelijk voor kinderspeelgoed dat echt anders is of ruikt dan het speelmateriaal van het dier.

Het kan best lastig zijn om je huisdier hierin te trainen. Een gediplomeerd hondentrainer (kynologisch instructeur) kan hierbij helpen, evenals bij het aanleren van signalen die je dier voorspellen wat er komen gaat. Dat zorgt voor duidelijkheid en houvast voor je huisdier.

ZORG VOOR GEWENNING AAN BABY EN KINDERKENMERKEN

- Laat je huisdier wennen aan de geuren van baby billendoekjes, crème, lotion, shampoo, poeder, etc. Gewenning heeft als doel dat een dier het gewoon gaat vinden en er niet meer op reageert, dus de geur op jezelf doen en er verder geen aandacht aan schenken, kan een goede methode zijn.
- Op internet kun je baby- en kindergeluiden (huilen, kraaien etc.) vinden. Speel dit geluid eerst kort en zacht af, daarna in kleine stapjes harder. Bouw langzaam het volume op en alleen als het dier bij het vorige level ontspannen was. Dat hoeft niet ineens, maar kan over meerdere dagen.
- Het dragen van iets in je armen en daartegen praten en gek doen. Oefen ook dit in stapjes, zodat het dier rustig is, blijft en leert er geen acht op te slaan. ●

Al het jonge grut tegelijk. Een goed idee?

Het lijkt geweldig om tegelijk met je kind een huisdier in huis te nemen. Vaak in de hoop dat ze kunnen opgroeien als maatjes. Kinderen kunnen zeker baat hebben bij het opgroeien met dieren. Toch is het verstandig om te wachten met de aanschaf van een dier, totdat bijvoorbeeld het jongste kind naar de basisschool gaat. Hele jonge kinderen kunnen namelijk nog niet goed naar instructies luisteren en zich nog niet goed inleven in het dier. Een hond of kat kan zich onveilig voelen wat vervolgens weer kan leiden tot onveilige situaties voor je kind. Het aansturen van kind en dier is daardoor veel lastiger. Bovendien valt veel nieuwe diereigenaren het begeleiden en opvoeden van een kat of hond tegen.

Alleen al voor het zindelijk maken moet je een scherp oog op het dier houden en er goed voor zorgen dat het dier op de juiste plek zijn behoefte doet. Die tijd en energie is er vaak niet met daarbij ook een heel jong kindje in huis. Wachten tot je kindje ouder is, heeft ook als voordeel dat je samen met je kind een dier kunt kiezen en er samen voor kunt zorgen, hoewel de begeleiding en opvoeding natuurlijk door volwassenen moet gebeuren. ●

Eerst een kat of hond om te kijken of je klaar bent voor kinderen. Een goed idee?

'We nemen een huisdier, dan weten we of we klaar zijn voor kinderen' is een veel gehoorde gedachtengang. Soms zien jong volwassenen een huisdier als een test voor de toekomst.

Het is zeker zo dat wanneer je voor een kat of een hond kiest, je ervaart hoe het is om meer aan huis gebonden te zijn, op te voeden en verantwoordelijkheid te dragen voor een levend wezen dat van jou afhankelijk is. Maar tegelijk kan het lastig zijn om te overzien wat een kat of een hond gaat vragen. Een dier is geen mens en heeft niet dezelfde behoeftes. Zo is het goed om te weten dat de wet in de toekomst mogelijk verandert en katten dan niet meer zomaar naar buiten mogen. Dat betekent dat je kat dan nog meer aandacht nodig heeft. Dagelijks heeft een binnenkat ruim de tijd nodig om met zijn eigenaar te kunnen spelen. Hoeveel speeltijd dat is, hangt af van bijvoorbeeld de leeftijd van de kat. Gemiddeld heeft een binnenkat behoefte aan minimaal twee keer per dag een kwartier tot een half uur speeltijd. Katten lijken daarbij waarde te hechten aan vaste tijdstippen voor hun spelmomenten. Ook zijn er bepaalde hondenrassen en -typen die dagelijks meer dan twee uur moeten wandelen én daarnaast dagelijks mentaal fors moeten worden uitgedaagd, om te voorkomen dat ze meubilair gaan slopen of zichzelf gaan beschadigen. Het is dus belangrijk je goed in te lezen over het dier dat je wilt kiezen. Kijk daarnaast naar het type of ras. Bij honden

geldt dit zeker, maar ook katten verschillen sterk in persoonlijkheid en in veel asielen kunnen ze helpen bij het matchen op een dier dat qua persoonlijkheid het beste kan passen bij jouw wensen. Een huisdier dat bij je past is vele malen belangrijker dan een huisdier dat er mooi uitziet. Dit is niet alleen in het belang van jezelf, maar ook in het belang van het dier. Een weloverwogen bewuste keuze, geeft een grotere kans op gezamenlijk geluk!

TWEE BELANGRIJKE TIPS:

- Huisdieren kosten geld! Kosten voor een dierenarts kunnen oplopen. Voor een hond ben je bijvoorbeeld al snel 50-100 euro per maand kwijt. Past dat nu en in de toekomst?
- Kies een dier dat al gewend is aan kinderen, bijvoorbeeld een herplaatser die is opgegroeid in een gezin. Of zorg ervoor dat je, als je een jong dier kiest, het laat wennen aan kinderen. Dieren kennen namelijk een socialisatiefase, die heel kort is en later niet meer is in te halen. In die fase moeten dieren sociaal worden en wennen aan alles wat later gewoon voor ze moet zijn. Honden of katten sociaal gedrag aanleren is lastig. Vaak valt het bij een pup of kitten nog niet op dat deze fase niet optimaal benut wordt. Als het later een angstig dier blijkt of een dier dat agressie vertoont, kan dat veel moeilijkheden geven. Door een dier te kiezen met gemoedelijke en vriendelijke ouders is de kans groter dat een kat of hond later goed met kinderen zal zijn! ●

Waarom is de socialisatiefase zo belangrijk?

Katten en honden kennen een socialisatiefase. Dat is de fase waarbij ze leren hoe ze zich moeten gedragen. Bij honden is de belangrijkste socialisatiefase tussen de drie en twaalf weken. Bij katten eindigt deze al eerder: rond de zeven à acht weken. In die korte eerste socialisatiefase kan een dier razendsnel van alles leren en sociaal worden. Als dat goed gaat, leert het dier andere levende wezens als sociale partners kennen, waardoor een dier minder angst, minder agressie en minder prooivanggedrag

vertoont. Omdat deze fase vaak bij een fokker plaatsvindt, is het belangrijk dat je kat of hond bij iemand vandaan komt die uitgebreid investeert in de jonge dieren. Iemand die de dieren op een rustige wijze voldoende laat kennismaken met en wennen aan de aanwezigheid van geuren, geluiden, voorwerpen en gedrag. Zeker bij katten is het in deze tijd ook noodzakelijk dat ze voldoende worden vastgehouden om ze later te kunnen hanteren, bijvoorbeeld tijdens verzorging of bij de dierenarts. ●

En als het kind er is?

Als het kind er is, is het zaak ervoor te zorgen dat het dier genoeg aandacht en afleiding krijgt.

Creëer op vaste momenten een extra speelmoment met je kat. Zorg voor een extra, avontuurlijke, wandeling met je hond. Wellicht heb je al een leuke 'oppas' kunnen vinden in de periode voor de komst van het kind: iemand die af en toe de benen wil strekken met jouw hond. Wat zeker bijdraagt, is een positieve koppeling voor je dier met het kind. Bijvoorbeeld door je hond of kat iets lekkers te geven, als je kind de kamer in komt na een slaapje. Als je met je kind knuffelt, kan een huisgenoot de kat of hond aandacht geven, etc. Deze positieve koppelingen maken, zijn vooral in het begin van belang. Als de nieuwe situatie gewoon is geworden voor je dier, hoef je hierin minder te investeren. Tegelijk is het zo dat als je je huisdier serieus neemt en erin investeert, je in de meeste gevallen een blijde hond of kat in huis hebt. ●

Help! Het gaat niet!

Ondanks al je inspanningen, kan het zijn dat het niet lukt. Je huisdier voelt zich niet veilig en gedraagt zich angstig of zelfs aggressief tegenover je kindje. Zoek snel hulp, voordat het gedrag verergert of er onveilige situaties ontstaan. Word niet boos op je huisdier. Als een dier niet geleerd is wat er van haar of hem wordt verwacht, kan het dier zich daar niet op aanpassen. Een gediplomeerd honden/kattengedragstherapeut kan je hierin ondersteunen door samen met jou te onderzoeken wat de oorzaken zijn van het gedrag dat je dier vertoont. Daarna kan de therapeut jou het beste adviseren over welke oplossingsrichtingen je kunt overwegen. ●

© iStock

MEER LEZEN?

<https://www.licg.nl/nieuws/een-baby-op-komst/>

<https://www.licg.nl/katten/uw-kat-voorbereiden-op-de-komst-van-een-baby/>

<https://www.licg.nl/honden/kind-en-hond-houd-het-veilig/>

Consultdagen

CONSULTDAGEN HOND EN KAT:
Dinsdag van 8.15 – 14.15 uur

Telefonisch spreekuur:
maandag en donderdag
tussen 12.00 – 13.00 uur
T 0900-KIES GKD
E gedraghondkat@uu.nl

CONSULTDAGEN PAPEGAAI:
donderdag en vrijdag 9.00-12.30 uur
en op afspraak

Telefonisch spreekuur:
elke werkdag tussen
13.30-14.30 uur
T 030-2531799
E gedragpapegai@uu.nl

Universiteitskliniek voor gezelschapsdieren
Adres: Yalelaan 108
3584 CM Utrecht
www.uu.nl/diergeneeskunde/gedragkliniek

0900-KIES GKD

Bellen met De Gedragkliniek voor Dieren? Een telefonisch spreekuur voor dierenartsen op 0900-KIES GKD / 0900-5437453 (80ct/min). Het spreekuur is verruimd naar ma. en do. tussen 12:00-13:00.